

## SOŠKA PEŠPOT ZA DRUŽINSKE POHODE

### JANEZ BIZJAK

Ideja o pešpoti po dolini Trente se je rodila v začetku osemdesetih let. Če se prav spomnim, je bil takratni predsednik PZS Tomaž Banovec med prvimi, ki so bili prepričani, da bi bil že čas, da bi planinskim pohodnikom uredili pot, ki bi jih vodila od izvira Soče do Bovca po najlepših predelih Trente, predvsem pa stran od cestnega prometa. Ko smo pri Triglavskem narodnem parku leta 1984 začeli sestavljati srednjeročne in dolgoročne razvojne plane, smo vanje vnesli tudi ureditev soške poti.

Toda prehod od besed k dejanjem je zahteval tri leta. Poznavalce in ljubitelje Trente ter tiste gornike, ki v Julijce zahajajo s soške strani, ni potrebno posebej prepričevati o prednostih pešpoti skozi Trento. V miru in odmaknjeno od ceste občudovati naravno bogastvo soške doline ter izjemne gorske panorame, ki se za vsakim vogalom odkrivajo popotniku, je povsem nekaj drugega kot enako početje v dosedanjih razmerah, ki so pogojevale le hojo po vedno bolj prometni cesti.

### RAZŠIRITEV STARIH STEZ

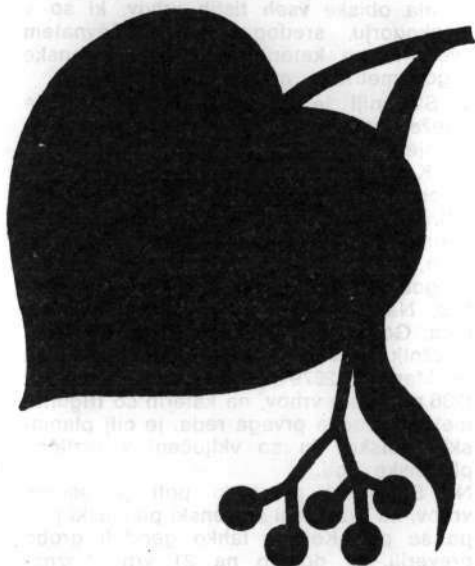
Kot v vsaki dolini tudi v Trenti ni cesta edina pot. Vzporedno s cesto vodi nekaj stez, ki so večidel zaraščene, opuščene in na nekaterih krajih komaj spoznavne. Ureditev pešpoti skozi Trento torej ne pomeni gradnje nove poti, ampak razširitev obstoječih stez in čiščenje njihove okolice; kjer pa steze niso povezane, bo potrebno narediti nove kratke povezovalne odseke.

Pešpot je urejena, ko je tudi opremljena s počivališči, razgledišči in primernimi oznakami. K opremi pešpoti sodijo klopi, mize, koši za smeti, smerne table in markacije, oznake naravnih in kulturnih posebnosti, mimo katerih vodi pot, urejeni dostopi k tem znamenitostim, informacijske table o gozdni vegetaciji, o značilnem rastlinstvu in živalstvu ob poti, o vodah in geologiji, opozorila za ekološko ozavešanje idr. Veliko dela in veliko denarja torej. Pešpoti drugod po svetu so obenem tudi učne in vzgojne poti, namenjene rekreaciji in izobraževanju hkrati.

Soško pot ureja Triglavski narodni park. Veliko je pomagala krajevna skupnost Trenta-Soča, predvsem pri iskanju soglasij lastnikov posameznih parcel, čez katere pelje pešpot. Vedeti moramo, da ni vsak lastnik vesel, če čez njegovo zemljo

hodijo popotniki. Pomoč je obljubilo tudi turistično društvo Trenta, ustanovljeno konec lanskega leta.

Izhodišče za urejanje in trasiranje soške poti je vsebinsko zahtevno: popeljati pohodnike od izvira Soče v Zapodnem po vsej Trenti navzdol, mimo vseh naravnih znamenitosti in kulturnih ali zgodovinskih spomenikov, odmaknjeno od ceste in čez krajinsko najbolj atraktivne predele soške doline. Nemogoče je celotno pot urediti



Markacija na Soški poti: lipov list

naenkrat. Ker bo, kadar bo končana, dolga skoraj 22 km, je urejanje razdeljeno po odsekih, trajalo pa bo nekaj let. Na začetku in na koncu vsakega odseka bo postavljena informacijska tabla s skico in opisom tega odseka.

### KAKO JE V PARKU V HESSNU?

Leta 1988 je bil urejen in delno opremljen prvi odsek soške poti od izvira Soče (oznaka 1) do Markovega mostu (oznaka 2) pod naseljem Na Logu. Na tem odseku še manjkajo markacije; od tistih, ki so bile pritrjene, so jih nekaj že pobrali obiskovalci »za spomin«. Posebnost teh markacij vidi vsak že na prvi pogled: majhne bele kvadratne ploščice z zelenim lipovim listom. Zakaj lipov list in ne vsem znana planinska markacija? Ker soška pot ne bo

planinska, ampak tudi vzgojna in učna pot, so potrebne drugačne oznake.

Pri opremljanju poti smo uporabili izkušnje krajinskega parka Hochtaunus iz nemške zvezne dežele Hessen. Oba parka, Hochtaunus in Triglavski narodni park, tesno sodelujeta na področju urejanja prostora in pri izmenjavi izkušenj iz ekološke problematike. Listino o sodelovanju in pobratenju sta parka podpisala junija 1968 v Trenti na isti dan, ko je bil slovesno odprt prvi odsek soške poti. V parku Hochtaunus pešpoti niso označene z enotnimi markacijami ali ločeno po številkah, ampak ima vsaka pešpot svojo oznako: največ je živalskih simbolov, nekaj pa je rastlinskih znakov. Njihove izkušnje dokazujejo, da so takšne markacije zelo razumljive za orientacijo in spomin pri pohodnikih, zato smo pri soški poti poskusili s podobnim. Ena od njihovih najdaljših pešpoti ima oznake z zelenim lipovim listom. Ker nam je taka markacija domača, smo jo uporabili na soški poti. Vse potrebne tablice z lipovim listom za soško pot so izdelali in podarili v parku Hochtaunus.

Lipa in lipov list nista le identifikacijska simbola za Slovenijo, ampak imata podoben pomen tudi v deželi Hessen. Ob cestah na tamkajšnjem podeželju so dolgi in dišeči lipovi gaji, tipična hesenška kmetija pa ima na dvorišču vodnjak in košato lipo. Lipa iz dežele Hessen raste tudi ob soški poti. Visoko drevo so pripeljali iz Nemčije in ga posadili na dan podpisa listine o sodelovanju. Ta lipa stoji na počivališču soške poti nasproti kampa Bolčina v Zgornji Trenti.

### PRVI ODSEK POTI

Še kratek opis prvega odseka soške poti. Pot se začne (v obratni smeri pa konča) na parkirišču ob cesti nekaj minut pod Kočo pri izviru Soče. Vstop na pešpot je označen z veliko informacijsko tablo. Pot je speljana skozi gozd po levem bregu Soče do značilne trentarske hiše na cestnem križišču Trenta—Vršič—Izvir Soče. Tu je treba stopiti nazaj na cesto in iti po njej do ovinka pred Kugyjevimi spomenikom (možnosti za stezo ob cesti zaenkrat še ni). Nato stopimo mimo spomenika do Petrove domačije; to je nedvomno najpogostejše fotografirana tipična trentarska hiša, eden od zadnjih in najdragocenejših spomenikov nepokvarjene trentarske arhitekture. Od Petrove hiše gremo navzdol po široki poti v Mlinarico.

Pred brvjo čez Sočo naj nihče ne pozabi zaviti v sotesko Mlinarice (naravna znamenitost), kar je le 7 minut hoje. Nato se vrnemo čez brv in po cesti pod Pretnarjevo domačijo (p. d. Furlan) do cestnega mostu čez Sočo. Soška pot zavije pred mostom desno na desni breg Soče in je

speljana ob strugi navzdol, umaknjeno od cestnega prometa.

Za obisk botaničnega vrta Juliana je treba nasproti trentarske cerkvice spet čez brv na cesto in v Juliano. Zato bo soška pot dobila na tem odseku vzporedno varianto po gozdni stezi nad cesto od Juliane navzdol čez Mali Vršič do naselja Na Logu. Zaenkrat se je mogoče cesti izogniti le po desnem bregu Soče. — S steze se popotnikom odpirajo čudoviti pogledi na divji gorski svet okrog Trente in nad njo. S počivališča pri lipi je mogoče priti čez brv v avtokamp Bolčina.

Od lipe navzdol je pot speljana po manj znanem delu Trente (še vedno desni breg Soče), zato pa izjemno slikovitem zaradi nenavadnih razgledov.

Prvi odsek soške poti se konča pri velikem mostu čez Sočo; imenuje se Markov most. S tega mostu ali pa nekoliko višje čez brv (Pretnarjeva brv) boste v nekaj minutah prišli po cesti do največjega trentarskega naselja Na Logu. Tam je avtobusna postaja, privatna trgovina, trentarski muzej, poleti pa je odprto gostišče Orel.

### BODITE PRIZANESLJIVI!

Drugi odsek soške poti bo urejen od Markovega mostu navzdol po levi strani Soče do odcepa za Vrsnik. To delo nas čaka v letu 1989.

Soška pot je že zdaj zelo primerna za družinske pohode. Kdor bo hodil po njej, bo našel precej nedodelanih malenkosti; večkrat bo zaman iskal markacijo, ker jo je kdo pred njim »vzel za spomin«.

Veliko dela in časa bo potrebno, da bo soška pot opremljena in urejena, kot je treba. Zato bodite na začetnih odsekih prizanesljivi pohodniki. Ne kritizirajte, ampak uživajte — in pomagajte.

HELENA GIACOMELLI

### Vsako pomlad

*Vsako pomlad  
ko grem spet  
po teh svojih poteh*

*Ko jeziki snega  
še obližujejo  
otoke razprtega teloha*

*dišijo poti čisto drugače.*

*Ker je sneg  
popil ves nemir  
tisočerih nog.*